د قربانی متعلق(۶۷) مسایل

تالیف : الشیخ محمد بن صالح المنجد (حفظه الله تعالی)

پښتو ژباړه : عامر حسن (غفر له)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمدلله والصلاة والسلام علی رسول الله وعلی اله وصحبه ومن والاه اما بعد:

۱- اضحیه هغه حیوان ته وایی چی د غټ اختر په ورځوکی د الله د قربت

حاصلولو په نیت سره ذبح کولی شی لکه اوښان ،ګډی او بیزي غواګانی

او اضحیه ورته ځکه وایی چی پدی ورځوکی دا د اشراق په وخت کی ذبح کولی
شی یعنی د دورځی د راختو په وخت او دیته اضحیه او ضحیه هم وایی

۲- د اضحیه حکم د هجرت په دویم کال باندی نازل شوی دی او دا د اسلام

د شعایرو څخه ده چی دکتاب سنت او اجماع په ذریعه سره مشروعه شوی ده

الله تعالی فرمایی خپل رب لپاره مونځ وکړه او قربانی وکړه

او د هر امت لپاره مونږ یو عبادت (حج)ګرځولی دی دی لپاره چی دالله نوم
په هغه حیواناتو باندی واخلی چی الله دوی ته ورکړی دی

او قربانی کول د نبی علیه السلام نه قولا او عملا ثابت ده او پدی باندی تر وسه
پوری مسلمانان عمل کوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳-د قربانی اجر او ثواب ډیر زیات دی لیکن هیڅ حدیث کی دا نشته چی

څومره مقدارکی یی ثواب دی

ابن العربی المالکی رحمه الله فرمایی : د قربانی د فضایلو باره کی خلکو ډیر احادیث روایت کړی دی چی ټول عجایب او غرایب دی (صحیح ثابت ندی)

او باید هغه څوک دی دی مساله ته متوجه شی چی په اجتماعی ویب سایټو باندی احادیث نشروی او یو بل سره شریکوی

۴- د جمهورو علماو په نزد قربانی سنت موکده ده او بعضی علما وایی چی دا

په قدرت لرونکی باندی واجب ده

او دا د ابو حنیفه مذهب دی او یو روایت د امام مالک او احمد نه هم شته او شیخ الاسلام ابن تیمیه هم غوره کړی دی نو هیڅ مسلمان مومن چی قدرت لری هغه له جایز ندی چی دی کی کوتاهی وکړی

ابو هریره رضی الله عنه فرمایی د چا چی قدرت او وس وی او بیا هم قربانی ونکړی نو زمونږ عیدګاه ته دی نه راځی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- قرباني د ټولو خلکو په حق کې مشروع ده سړي وي که ښځه مسافر وي او که مقيم د بانډې والا وي او که ښار والا مګر حاجي نو د امام مالک په نزد حاجي قرباني نشي کولې بلکې هغه باندې هديه لازمه ده او دا قول شيخ الاسلام بن تيميه رحمه الله اختيارکړی دی

او د هغه شاګرد ابن القيم هم غوره کړی دی او په معاصرينوکې د شيخ ابن العثيمين همدا قول غوره کړی دی

۶- د چا سره چې د قرباني کولو لپاره پيسې نه وي نو څه باک نشته چې د چا نه قرض وکړي کله چې هغه اميد لري چې دا واپس کړي مثلاً که چيرته يې وظيفه درلوده نو قرض به راوخلي او دمياشتې په اخرکې د تنخواه نه به يې ورته ادا کړي

يا دی د قرباني څناور په کښتونو باندې واخلي البته که د قرض د واپس کولو اميد نه لري نو بهتره داده چې قرض ونکړي دی لپاره چې هغه شی په ځان باندې واجب نکړي چې الله پری ندی واجب کړی

شيخ الاسلام بن تيميه رحمه الله فرمايي که چيرته د قرض واپس کولو اميد يې لره نو قرض کول ورله بهتر دي او دا کار پرې واجب ندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- د هغه صدقاتو څخه چی مستحب دی یو دا هم ده چی د قربانی څخه

عاجز مسکین خوشحاله کړی شی او هغه داسی چی د قربانی کولو پیسی ورله ورکړی شی یا ورته یو حیوان هدیه کړی شی چی قربانی پری وکړی د عقبه بن عامر رضی الله عنه څخه روایت دی چی نبی علیه السلام د قربانی څناور د صحابه مابین کی تقسیم کړی وو

او د ښوکارونو او نیکیو څخه دا هم ده چی د چا چی ډیری قربانیانی وی هغه دی باید یو داسی فقیر ته یوه ترینه ورکړی چی اهل او عیال لری او د خپلوانو څخه وی چی په خپل کور کی حلاله کړی او هغه او د هغه اهل ټول په خوشحالی کی شریک شی

۸- د قربانی حکمتونه

۱- د الله تعالی عبادت کول پدی سره چی دالله تعالی حکم نافذ کړی شی الله تعالی فرمایی الله ته ددی څناورو غوښی او وینی نه رسیږی بلکی هغه ته ستاسو تقوی رسیږی

۲- د ابراهیم علیه السلام د سنتو ژوندی کول

۳- د الله تعالی په مختلفو نعمتونو باندی شکر ایستل او د هغی څخه یو نعمت د حیواناتو نعمت دی

الله تعالی فرمایی دی لپاره چی هغوی خپلو فایدو ته حاضر شی او د الله نوم په معلومو ورځوکی یادکړی ځکه الله تعالی دوی ته چارپایان ورکړی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- دی لپاره چې د مختلفو هیوادونو خلک د حج په بعضی شعایروکی د یو بل سره شریک شی

۴- په ځان او اهل بیت باندی خرچه کول او دګاونډیانو او دوستانو اکرام کول او د اختر په ورځ په فقیرانو باندی صدقه کول

۹- د قربانی ذبح کول د هغی په پیسو باندی د صدقه نه غوره دی ځکه

قربانی ذبح کول د اسلام د شعایرو او د نبی علیه السلام د سنتو څخه ده

او دا د ایمه اربعه مذهب دی سعید بن المسیب فرمایی که زه په یوه بیزه باندی قربانی وکړم دا ماته ددی نه ډیر خوښ دی

چې سل درهمه صدقه ورکړم

او ځکه چې ذبح کول یو مستقل عبادت دی چې مقصود دی

الله تعالی فرمایی او خپل رب لپاره مونځ وکړه او قربانی ورکړه

اوکه چیرته ددی نه خلکو مخ واړو او ددی په ځای یی د پیسو صدقه کول شروع کړل نو دا شعیره او حکم به معطل او عبث شی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰- په قرباني کی اصل دادی چی دا د ژوندو په حق کی مشروع ده لکه نبی علیه السلام او د هغه صحابه و به د خپل ځانونو او اهل بیت له طرفه قرباني کوله

او د مړو له طرفه قرباني کول هم جایز دی لیکن که هغوی وصیت کړی وی نو د هغوی د وصیت تنفیذ به کیږی

یا د ژوندو سره که هغوی هم په مجازی طور سره حساب شی مثلا یوکس د خپل ځان او اهل بیت له طرفه قرباني کوی او هغه د مړو او ژوندو دواړو نیت وکړی

۱۱- د مړی د طرفه د قرباني پیسی ورکول جایز دی او فقهای کرام فرمایی چی ددی ثواب به مړی ته رسیږی او هغی ته فایده هم رسیږی لکه ځنګه چی د هغه له طرفه د صدقه فایده هغه ته رسیږی

او شیخ الاسلام بن تیمیه رحمه الله فرمایی چی د مړی له طرفه د قرباني پیسی صدقه کول ددی نه بهتر دی چی قرباني ذبح کړی شی ځکه د مړی د طرفه قرباني کول د سلفو په وخت کی نه وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲- د قربانی د صحت لپاره دا شرط دی چی د چارپایانو څخه به وی لکه لکه اوښان غواګانی ګډی او بیزی او ددی ټول اقسام ځکه الله تعالی فرمایی

۱۳ -یوه ګډه او بیزه د یوکور د افرادو له طرفه کافی ده

نوکه یوکس دکور والاو نه قربانی وکړی یا یوی ښځی د خپل خاوند له طرفه یا د اهل بیت له طرفه قربانی وکړه نو دا ټول به په اجرکی شامل وی او حکم د قربانی به نافذ وی

ابو ایوب انصاری رضی الله عنه فرمایی یوکس به د ځان له طرفه او دکورو خلکو له طرفه یوه قربانی کوله او خپله به یی هم خوړله او نورو ته به یی هم ورکوله

۱۴-که چیرته قربانی کونکی په قربانی کی د یوکس د شمولیت نیت ونکړی

نو هغه به ددی نیت نه بغیر هم پکی شامل وی کله چی هغه دده د اهل بیتو څخه وی

او د اهل بیت نه مراد هر هغه څوک دی چی په عرف او لغت کی پری ددی لفظ اطلاق کیږی لکه اهل عیال ښځه او بچیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- که چیرته یوکورکی ډیر وروڼه سره د اولادو اوسیدل نو د ټولو د طرفه یوه قربانی کافی ده البته که د هریو بیل بیل کور وی نو هر یوکور والا به بیله بیله قربانی کوی

۱۶- د چا چی د یو ښځی نه ډیری ښځی وی د هغی ټولو له طرفه یوه قربانی کافی ده لکه د نبی علیه السلام یوه قربانی د هغه د ټولو بیبیانو له طرفه کافی شوی وه

لیکن یوه ښځه به د قربانی په څه شی سره خاص کولی نشی بلکی ټولی به یو شان حیثیت لری

۱۷- په اوښ کی وه کسان حصه اغستلی شی (د وه کسانو له طرفه کافی دی) او دغه شان په غوا کی هم وه کسان شریکدی شی جابر بن عبدالله رضی الله عنهما فرمایی چی د حدیبیه په موقع باندی مونږ د نبی علیه السلام سره یو ځای قربانی وکړه او یو اوښ مو د وه کسانو له طرفه حلال کړ او یوه غوا مو د وه کسانو له طرفه ذبحه کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸- په غوا یا اوښ کې شراکت جایز دی اګرکه بعضې شریکان قرباني کول

نه غواړي بلکې نذر یې منلی وي یا صدقه کول غواړي یا د میلمه لپاره غوښه کول غواړي یا وغیره وغیره او هر یو ته به د نیت ثواب میلاویږي

۱۹- په غوا یا اوښ کې د وه کسانو نه کم هم شریکیدی شي ځکه چې کله وه پکې شراکت کولی شي نو من باب اولی پکې د وه نه کم شریکیدی شي

۲۰- په ګډه او بیزه کې د یوکس نه زیات شراکت نشي کولی ځکه دی باره کې څه دلیل نشته لکه څنګه چې اته یا ډیرکسان په اوښ او غواه کې نشي شریکیدی ځکه عبادات ټول توقیفي دي د حد نه تجاوزکول پکې صحیح ندي نه دکمیت (څومره والی) په لحاظ سره او نه دکیفیت په لحاظ سره

۲۱- په قرباني کې کوم حیوان ذبح کول بهتر دی بعضې علما وایي چې

افضل دادی چې ګډ ذبح کړی شي ځکه دا د نبي علیه السلام عمل دی او جمهور علماو وایي افضل اوښ دی بیا غوا بیا ګډ بیا بیزه

او ددوی دلیل دا حدیث دی چې نبي علیه السلام فرمایي چا چې د جمعې په ورځ د جنابت غسل وکړ او بیا مسجد ته لاړی نوګویا کې هغه د اوښ صدقه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړه او څوک چې په دویم ساعت کې لاړ نو ګویا کې هغه د غوا صدقه وکړه او څوک چې په دریم ساعت کې لاړ نو ګویا کې هغه د ګډ قرباني وکړه

نو اوس یې د ټولو نه مخکې ذکرکړه بیا یې غوا بیا یې ګډ

۲۲- د قرباني لپاره هغه حیوان افضل دی چې چاق وی غوښه یې ډیره وی په خلقت سره کامل وی ښایسته شکل لری

ابو امامه بن سهل فرمایي مونږ به د قرباني لپاره حیوانات څربول او مسلمانانو به هم څربول

د انس رضی الله عنه څخه روایت دی چې نبی علیه السلام به په دوه ګډانو قرباني کوله چې برګین او ښکره ور به وو

۲۳- باید د قرباني څناور هغه عمر ته رسیدلی وی چې شریعت د قرباني د څناور لپاره مقرر کړی دی

نبی علیه السلام فرمایي مه ذبحه کوی مګر دوه کلني حیوان مګر که ستاسو حالت کمزوری وی نو د ګډی شپږ میاشتینی بچې هم ذبح کولی شی

د مسنه نه مراد هغه دی چې غاښونه یې راغلی وی او جذعه بیا ددی نه کم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مسنه په اوښانوکی د اوښ هغه بچی چی پینځه کاله یی شوی وی او شپږم یی روان وی

او په غواه ګانوکی هغه د غوا بچی چی دوه کاله یی شوی وی او دریم یی روان وی

او په بیزو کی چی یو کال یی شوی وی او دویم کی روان وی

او په ګډو کی چی شپږ میاشتی یی شوی وی او ومی کی داخلی وی

نو په قربانی کی ددی خاص عمر خیال کول ضروری دی نه پدی کی کموالی جایز دی او نه تجاوز

۲۴- باید د قربانی ځناور د قربانی کونکی په ملکیت کی وی یا یی اغستی وی یا ورته چا هبه کړی وی یا ورته میراث کی پاتی شوی وی

او د یتیم ولی کولی شی چی د هغه د مال څخه د هغه لپاره قربانی وکړی کله چی هغه پری خوشحالیږی اوکه ونه کړی شی نو زړه یی خفه کیږی

ابن قدامه رحمه الله فرمایی کله چی د یتیم له طرفه قربانی کوی نو په هغی باندی به صدقه نه کوی بلکی ټوله غوښه به یتیم ته ورکوی ځکه د یتیم د مال نه صدقه ورکول صحیح ندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵- د قربانی د صحت لپاره شرط دادی چی په مقرر وخت کی به قربانی کوی کوم چی شریعت مقرر کړی دی

او د قربانی وخت د اختر د مونځ نه پس شروع کیږی

نبی علیه السلام فرمایی پدی ورځ کی اولنی کار چی مونږ یی کوو هغه دادی چی مونځ کوو بیا راځو او قربانی کوو او چا چی دا کار وکړو نو هغه زمونږ دسنتو تابعداری وکړه

۲۶- چا چی د اختر د مونځ نه مخکی قربانی وکړه نو دا قربانی یی نه کیږی او نه به ورله کافی شی

نبی علیه السلام فرمایی چا چی د مونځ نه مخکی قربانی وکړه نو دا صرف غوښه ده چی خپل اهل ته یی وړاندی کوی او عبادت او نسک ندی

۲۷- د قربانی وخت د څلورمی ورځی په نمر پټیدو باندی ختمیږی یعنی د قربانی څلور ورځی دی د اختر ورځ او دری ورځی د اختر د اولنی ورځ نه وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸- د قربانی بهترین وخت اولنی ورځ ده او هغه وخت دی چی خلک د مونځ نه فارغ شی او هره بله ورځ د هغی ورځی نه بهتره ده چی راتلونکی وی ځکه پدی کی د خیر په کارکی مخکی والی دی او ښه خبره داده چی څلورمی ورځی ته قربانی وروسته نکړی ځکه چی بعضی علماو ویلی دی د قربانی ورځی صرف دری دی

۲۹- قربانی کول دورځی او دشپی دواړو وختونوکی جایز دی البته دورځی یی کول ډیر افضل دی دی لپاره چی د شعیره اظهار وشی او غریبانان یی ووینی

۳۰- که د قربانی وخت ترینه تیر شو او قربانی یی ونکړه نوکه صرف قربانی وه هیڅ باک نشته البته که نذر یی منلی وو نو د قربانی قضایی به راړوی او وروسته به یی ذبح کوی او د ذبح طریقه به همغه وی لکه څنګه چی یی اختر کی ذبح کوی

۳۱- د قربانی د شروطو څخه دا هم دی چی د ټولو عیبونو نه به پاکه وی کوم عیبونه چی د قربانی په صحت کی مانع وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه قرباني ددې لپاره وي چې الله ته پرې قربت حاصل شي او الله تعالی نه قبلوي مګر پاک شي نو پکار ده چې د قرباني ځناور د ټولو عيبونو نه پاک وي

۳۲- په حديثوکې څلور داسې عيبونه راغلي دي چې کوم حيوان کې موجود وي په هغې قرباني نه کيږي

برا بن عازب رضی الله عنه فرمايي چې نبي عليه السلام په مونږکې ودريده او ويې فرمايل په قرباني کې جايز ندي هغه حيوان چې په يوه سترګه باندې ړوند وي او ړوند والي يې واضح وي هغه چې ګوډ وي او ګوډوالي يې ښکاره وي هغه چې مريض وي او مرض يې ښکاره وي او هغه چې بالکل غوښه پکې نه وي

۳۳- د ښکاره مرض نه مراد هغه بيماري ده چې د هغې اثار په حيوان

باندې ظاهر شي لکه تبه چې حيوان د خوراک څښکاک څخه منع کړي او هغه خارښ چې غوښه ورله خرابه کړي او په صحت باندې ورله بد اثر وکړي يا داسې زخم چې په بدن او صحت باندې ورله اثرکوي

البته معمولي مرض يا معمولي ګوډ والي يا لږ د غوښې کموالي څه پرواه نکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴- پدی عیبونو پسی هغه عیبونه هم تړل کیږی (یعنی هغه به هم ددی په حکم کی وی) چی ددی پشان وی یا ددی نه سخت وی

لکه په دواړو سترګو ړوند حیوان ځکه دا د یو سترګی باندی د ړوند حیوان نه بدتر دی

مرګ ته نژدی حیوان ځکه دا د ډیر مریض حیوان نه بدتر حالت کی دی

دکوم حیوان چی یوه ښپه یا لاس کټ شوی وی ځکه دا دګوډ حیوان نه بد تر دی

۳۵- غوږ خکر لکی کوناټی که د پیدایش نه غیر موجود وی نو دداسی حیوان باندی قربانی کول درست دی اوکه چیرته کټ کړی شوی وو نو بیا هم پری قربانی جایز ده لیکن مکروه ده البته که دګډی لم کټ کړی شوی وی نو دی باندی قربانی صحیح نده ځکه دا د بدن په یو خاص جزکی نقصان دی

۳۶- په هغه حیوان باندی قربانی کول مکروه دی چی غوږ یی شلیدلی وی یا یی بعضی غاښونه ولیدلی وی یا یی خکر مات شوی وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷- په خصي ځناور باندي قرباني جايز ده ځکه نبي عليه السلام په دوه

داسي ګډانو باندي قرباني کړې وه چي خصيان وو او ځکه په خصي والي سره د حيوان غوښه خوږېږي ابن قدامه رحمه الله فرمايي پدي مساله کي مونږ ته هيڅ اختلاف ندی معلوم

لکه څنګه چي نبي عليه السلام په غير خصي حيوان باندي هم قرباني کړې ده لکه اهل سننو دا حديث روايت کړی دی ابو سعيد خدري رضی الله عنه فرمايي چي نبي عليه السلام به په يو غير خص خکرورګډ باندي قرباني کوله چي تک تور به وو

۳۸- قرباني په دوه شيانو سره متعينه کيږي يا په قول سره چي ووايي دا

حيوان د قرباني لپاره دی يا په نيت سره چي د قرباني په نيت سره يو حيوان واخلي

۳۹-کله چي يو حيوان د قرباني لپاره متعين کړی نو دی باندي يو څو

احکام لاګوکيږي

۱ددی خرڅول هبه کول وغير جايز ندی

ځکه دا د هغه شي په څير شوه چي نذرکولی شي مګرکه ددی نه په غوره بل حيوان يی بدل کړي يا يی خرڅ کړي چي بل ددی نه ښه واخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چی هغی ته داسی عیب ورسیږی چی د قربانی کولو مانع ګرځی نو ضروری ده چی هغه په یو بل حیوان سره بدل شی چی روغ وی

البته که دا عیب ورته بغیر د کوتاهی او تجاوز نه ورسیږی نو بیا دی ذبحه کړی څه باک نشته

که غلا کړی شو یا ضایع شو نو د هغی په شان بل راوړل به ددی ذمه واری وی البته که بغیر د کوتاهی او بغیر د تجاوز نه ترینه ضایع شی نو خیر دی

که بچی راوړی نو د بچی حکم هم ددی حیوان دی هغی سره به ذبح کولی شی

۴۰- چا چی د قربانی نیت وکړو او بیا یی نیت فسخ کړ نو هغه باندی هیڅ

نشته البته که د قربانی د حیوان تعیین یی کړی وی نو بیا یی ذبح کول ورباندی واجب دی او رجوع نشی کولی ځکه دا په تعیین سره دده د ملکیت نه وتلی دی

۴۱- د قربانی کونکی لپاره بهتره ده چی پخپله باندی حیوان ذبح کړی کله

چی خپله ذبح کولی شی ځکه ذبح یو عبادت دی او د الله قربت دی نو باید انسان یی پخپله ترسره کړی

او ځکه دا د نبی علیه السلام طریقه وه او نبی علیه السلام په هر شی کی زمونږ لپاره نمونه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکه پخپله یی نشوه ذبح کولی نو بل چا ته دی ورکړی چی ذبح یی کړی ورله

۴۲- د قربانی د ذبح کولو لپاره بل څوک نایب ګرځول جایز دی ځکه نبی

علیه السلام په حجه الوداع کی دری شپیته اوښان پخپله ذبح کړی وو او باقی

یی علی رضی الله عنه ته سپارلی وو نو هغه سل مکمل کړل

۴۳- افضل داده چی هغه چاته ذبح وسپاری چی متقی وی او د ذبح په

احکامو باندی علم لری

امام قرافی فرمایی خلکو به د ذبح لپاره دین داره خلک اختیارول

او د مسلمان لپاره احتیاط دی کی دی چی خپله ذبیحه یهودی یا عیسای ته ونه

سپاری

۴۴- څوک چی د قربانی اراده لری هغه له جایز ندی چی خپل نوکان

ویښتان کټ کړی د ذوالحجه د اولی ورځی نه تر دی چی قربانی وکړی

ام سلمه رضی الله عنها فرمایی چی نبی علیه السلام فرمایلی دی کله چی د

ذوالحجه لس ورځی راشی او یوکس د قربانی اراده لری نو هغه له جایز ندی

چی د خپلو ویښتو یا څرمن نه څه شی کټ کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یو بل روایت کی دی چی ندی اخلی د خپلو ویښتانو او د خپلو نوکانو نه څه شی

امام نووی فرمایی چی د ویښتو او نوکانو نه د اغستلو معنی داده چی نوک په قلم کولو یا ماتولو سره کټ کړی شی یا ویښتان په خرولو وړوکی کولو ویستلو سوزولو وغیره سره ختم کړی شی

او د ویښتانو نه مراد د سر ویښته د تخرګونو ویښته د بریتونو ویښته د نامه نه لاندی ویښته او د بدن ټول ویښتان دی

نو د اختر د مونځ نه مخکی به ویښتانوکی هیڅ ګوتی نه وهی نه به یی کټ کوی اګرکه د اختر مونځ ته د زینت کولو په نیت دا کارکوی اوکه د اختر په اوله ورځ یی قربانی ونکړه نو همداسی په پاتی کیږی(یعنی ویښتان او نوکان به نه کټ کوی) تر دی چی قربانی وکړی

۴۵- دا حکم هغه چا سره خاص دی چی قربانی کوی دکور نورو افرادو ته

دا منع متوجه نده ځکه نبی علیه السلام به د خپل کور والاو د طرفه قربانی کوله او هغوی ته یی حکم نه ووکړی چی ویښتان او نوکان دی نه کټ کوی

دی وجی نه د قربانی کونکی دکور خلکو لره جایز دی چی پدی لسو ورځوکی خپل ویښتان یا نوکان کټ کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۶- دا نهی او منع خاص ده په هغه چا پوری چی قربانی د ځان له طرفه کوی البته که څوک د بل چا د طرفه قربانی کوی چی وصیت یی ورته کړی وی یا یی وکیل ګرځولی وی نو هغه پدی نهی کی نه شامیلږی(ویښتان او نوکان کټ کولی شی)

او بعضی زنانه چی دا کارکوی چی خپل زوی یا ورور ته د قربانی ورسپاری دی لپاره چی پدی لسو ورځوکی هغه خپلو ویښتانو یا نوکانوکی ګوتی ووهی دا کار جایز ندی ځکه حکم په قربانی کونکی پسی متعلق دی برابره ده که خپله قربانی وکړی یا یی بل ته وسپاری

۴۷-کله چی هغه کس چی د قربانی اراده یی وی د خپلو ویښتانو نوکانو یا د بدن د نوری حصی ویښان واخلی نو هغه باندی هیڅ کفاره نشته او دا کار یی ددی څخه مانع ندی چی قربانی به پرېږدی قربانی یی صحیح ده او قربانی یی نه باطلیږی لکه دا بعضی خلکو ګمان دی بلکی الله ته به توبه اوباسی(او قربانی به کوی)

۴۸- که چیرته د ویښتانو یا نوکانوکټ کولو ته یی ضرورت راشی نو هیڅ باک نشته چی کټ یی کړی لکه یو نوک یی مات شی او درد کوی تکلیف ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوی نو هیڅ حرج نشته چی کټ یی کړی یا یو ویښته یی په سترګو پروت وی او کټ یی کړی یا یو ویښته کټ کړی دی لپاره چی دغه ځای زخمی شوی دی او دوایی پری اچوی

او په ویښتوګمنزولوکی هیڅ حرج نشته اګرکه بعضی ویښتانو وغورځیګی بغیر د قصد نه

۴۹- د ذبح د ادابو څخه دا هم ده چی د قربانی ځناور د ذبحی ځای ته په

نرمی سره بوځی او سختی دی پری نه کوی د ابن سیرین څخه روایت دی چی عمر رضی الله عنه یوکس ولیدو چی د قربانی ځناور یی په ښه باندی وهو او روان کړی یی وو هغه ورته وویل هلاک شی د مرګ ځای ته یی په ارام سره بوځه

۵۰- چاړه به د ذبح نه مخکی خه تیره کړی دی لپاره چی ځناور ته تکلیف

ورنکړی او دا د احسان څخه ده نبی علیه السلام فرمایی بیشکه الله تعالی په هر چی باندی احسان فرض کړی دی کله چی تاسو وژل کوی نه ښی طریقی سره وژل وکړی اوکله چی تاسو حیوان ذبح کوی نو ښی طریقی سره یی ذبح کړی او تاسوکی دی یو تن چاړه تیره کړه او حیوان ته دی راحت ورکړی

نو د حیوان مخامخ به چاړه نه تیره کوی نه دا چی یو حیوان ذبح کوی او بل ورته ګوری ځکه دا د احسان منافی کارونه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۱- د ذبح په وخت د غواګانو اوګډو او بیزو راڅملول مستحب دی او داسی حال کی به نشی ذبح کولی چی ولاړی وی یا ناستی ځکه څملول یی بهتر او پدوی باندی شفقت او نرمی کول دی

او چپ طرفته به څملول کیږی ځکه پدی سره په ذبح کولوکی اسانی وی او په ښی لاس کی به چاړه نیول کیږی او چپ لاس باندی به د حیوان سر نیول کیږی

او څوک چی چپ لاسی وی او په ښی لاس باندی ذبح نشی کولی نو هغه به په ښی طرف حیوان څملوی لیکن قبلی ته مخامخ او په چپ لاس به یی ذبح کوی ځکه دده دا کار په اسانی سره د ذبح باعث دی

او د اوښانو باره کی سنت دادی چی په ولاړه به نحرکولی شی شاته دوه ښپی به یی کولاو وی او مخی ته به تړلی شوی وی

۵۲-د ذبح کونکی قبلی طرفته مخ کول او د ذبیحه قبلی طرفته متوجه کول مستحب دی او دا په هری قربانی کی مستحب دی لیکن په هدی او قربانی کی یی استحباب موکد دی د ابن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی چی باید یو تن دی پټاسوکی ذبیحه پخپل او د قبلی په درمیان کی وګرځوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۳- قرباني يو عبادت دی او هر عبادت کی نيت ضروري وی نبی عليه السلام فرمايي د ټولو اعمالو دارو مدار په نيتونو باندی دی او د هر چا لپاره د عمل هغه ثواب دی چی هغه يی نيت وکړی او نيت ځکه ضروري دی چی مونږ پدی سره د عبادت او عادت مابين کی تمييزکولی شو

او د قرباني د ځناور اغستل او په خپل مقرر وخت کی ذبح کول کافی دی ځکه د نيت تعلق د زړه سره دی او اعمال پدی باندی دلالت کوی

۵۴- د ذبح په وخت بسم الله الله اکبر او دعا ويل پکار دی نو داسی به وايی بسم الله الله اکبر اللهم ان هذا منک ولک اللهم تقبل منی يا تقبله عن فلان کله چی د بل چا لطرفه قرباني کوی

او پدی کلماتوکی واجب صرف بسم الله ده باقی کلمات ويل مستحب دی

۵۵- د قرباني د ځناور او د هدی د غوښو خرڅول جايز ندی نه ددی د څرمونو ويښتانو وړيو خرڅول جايز دی ځکه چی کوم شی د الله د عبادت په طور سره اداکړی شی هغی کی واپسی جايز نده او ددی شيانو خرڅول يو نوع واپسی ده

امام احمد فرمايي سبحان الله څرنګه دا خرڅوی او دا يی د الله لپاره قرباني کړی ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۷- جایز نده چې قصاب ته د قربانۍ نه څه غوښه وغیره ورکړی د هغه د ذبح یا خدمت په مقابل کې

د علی رضی الله عنه ددی حدیث د وجې هغه فرمایي نبی علیه السلام ما ته امر کړی وو چې زه د هغه په اوښانو باندی قایم وسم او د هغې غوښې څرمنی صدقه کړم او قصاب ته د هغې نه هیڅ ورنکړم او نبی علیه السلام فرمایلی وو چې هغه (قصاب) ته یې مونږ د خپل طرفه ورکوو

او ځکه چې قربانی د الله لپاره ذبح شوی ده نو قصاب ته د هغې څه حصه ورکول د خرڅولو مشابه دی او دا یو نوع رجوع کول دی په قربانۍ کې چې جایز ندی

۵۸-کله چې قصاب فقیر وی یا ملګری وی نو څه باک نشته چې هغې ته د صدقې په طور ورکړی شی یا د هدیه په طور لیکن مخکې نه به یې شرط نه وی لګولی چې که ذبح به می درله وکړه ما له به یې راکوی

نو دا قصاب به د یو عام غریب حیثیت لری بلکې ده لره یې ورکول بهتر دی ځکه چې ده تکلیف وکه او ځان یې ستړی کړی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۹- د قربانی کونکی لپاره جایز دی چی د قربانی غوښه وخوری یا یی چا ته هدیه کړی یا یی صدقه کړی

الله تعالی فرمایی پخپله یی هم وخوری او غریب فقیر ته یی هم ورکړی

او بل مقام کی فرمایی تاسو یی هم وخوری او غریب سوال کونکی ته یی هم ورکړی دغه شان مونږ دا حیوانات ستاسو تابع ګرځولی دی دی لپاره چی تاسو شکر وکړی

۶۰- علماو په هغه مقدار کی اختلاف کړی دی چی قربانی کونکی یی خوری یا یی هدیه کوی یا یی صدقه کوی

لیکن پدی کی اسانی ده او راجح خبره داده چی دری حصی یی کړی یوه حصه وخوری یوه هدیه کړی یوه صدقه کړی

او دا د ابن مسعود او ابن عمر رضی الله عنهما قول دی

ابو جعفر النحاس فرمایی

او د اکثرو علماو رایه داده چی د هغی څخه ابن مسعود ابن عمر عطا ثوری چی دری حصی کړی شی یوه حصه صدقه کړی یوه هدیه کړی او یوه خپله او دکور خلک وخوری

اوکه ددریمی حصی نه ډیره یی وخوړه څه باک نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۱- په قربانۍ کې د وکیل باره کې حکم دادی چې که هغه ته موکل (چا چې دا وکیل ګرځولی دی) هغه ورته اجازت کړی وو چې ویې خوری ترینه یا یې صدقه کړی یا یې هدیه کړی نوکولی یې شی اوکه نه وو نو موکل ته به یې روغه سپاری

۶۲- د قربانۍ غوښه صدقه کول او فقیرانو ته ورکول واجب دی برابره ده که لګه وی اوکه ډیره او د وجوب دلیل دالله دا قول دی چې خپله یې هم وخوری او غریبانو ته یې ورکړی

۶۳- اهل ذمه ته د قربانی د غوښې ورکول جایز دی خصوصاً کله چې هغوی غریبانان وی یا د قربانی کونکی ګاونډیان وی یا یې رشته دار وی یا د هغوی زړونه د ایمان طرفته مایل کول مقصود وی

الله تعالی فرمایی : الله تاسو د هغه خلکو نه نه منع کوی چې تاسو سره یې جنګ ندی کړی او تاسو یې له کورونو څخه نه یې ویستلی چې تاسو د هغو سره نیکی وکړی او هغوی سره احسان وکړی بیشکه الله د احسان کونکو سره مینه لری

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۴- په احادیثوکی ثابته ده چی نبی علیه السلام د قربانی د غوښو د ذخیره

کولو نه یوکال منع کړی وه او بیا یی اجازت ورکړی وو یعنی د غوښی د ذخیره کولو نه د منع حکم منسوخ شوی دی او دا د جمهورو علماو موقف دی

د سلمه بن اکوع رضی الله عنه څخه روایت دی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی کله چی یوکس پتاسوکی قربانی وکړی نو دا دی په دریمه ورځ پداسی حال کی نه صباح کوی چی کورکی یی د قربانی غوښی نه څه شی پاتی وی

کله چی راروان کال راغلی صحابه و وویل ای دالله رسول مونږ همغه شان کار وکړو لکه پروس کال چی موکړی وو

نبی علیه السلام وفرمایل : خپله یی هم وخوری او نورو ته هم ورکړی او ذخیره یی هم کړی البته پروس کال په خلکو باندی سختی وه نو ما غوښتل چی تاسو ورسره مدد وکړی

۶۵- اصل داده چی قربانی به د قربانی کونکی په ملک اوکلی کی وی او

همغه کلی کی به یی غوښه تقسیمیږی لیکن دکلی او ملک نه باهر یی کول هم جایز دی کله چی حاجت وی یا پکی فایده وی

لکه کله چی یوکلی کی قربانیانی ډیر شی او غریب خلک کم وی یا بل کلی کی حاجت او غربت ډیر وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۶- هغه کس چی خپل وطن کی ندی هغه له جایز دی چی په خپل وطن کی یوکس وکیل مقرر کړی او قربانی ورته وسپاری او هغه یی خلکو کی تقسیم کړی

۶۷- قربانی د عقیقه په ځای باندی کار نکوی ځکه دا هر یو بذاته مقصود عبادت دی او د هر یو سبب مختلف دی نو یو د بل قایم مقام نشی کیدای

والله اعلم

وصلی الله علی نبینا محمد صلی الله علیه وسلم

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library